

**Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego
Fundacja Edukacja dla Demokracji
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego**

Grzegorz
Trochanowski
*przewodniczący
Prezydium
Zarządu Głównego*

Stefan
Kłapyk
wiceprzewodniczący

Grzegorz
Suchanicz
wiceprzewodniczący

Adam
Wiewiórka
wiceprzewodniczący

Natalia
Hładyk
sekretarz

Stefan
Łukaczyn
skarbnik

Emil
Hojsak
*członek
prezydium*

Ze smutkiem przyjęliśmy inicjatywę organizacji „Ruska Bursa” z dnia 24 sierpnia 2022 roku, dotyczącą próby zablokowania realizacji projektu „Łemkowie to My”. „Ruska Bursa” od lat próbuje przekonać opinię publiczną, że Łemkowie są jednolitym narodem pozbawionym swojej państwowości. Działacze tej organizacji pozostają głusi na liczne głosy Łemków, którzy rozumieją i identyfikują swoją tożsamość inaczej.

Zjednoczenie Łemków jest organizacją, której działania ukierunkowane są na podtrzymanie tożsamości naszej społeczności. Nasze stowarzyszenie zrzesza 42 kół terenowych w województwach: małopolskim, podkarpackim, dolnośląskim, lubuskim oraz wielkopolskim. W strukturach naszej organizacji działają ludzie o różnych poglądach, w tym tych dotyczących tożsamości narodowej Łemków, która obecnie jest bardzo zróżnicowana. Jednak te różnice nie przeszkadzają nam we wspólnym działaniu na rzecz ogółu.

Trudną rzeczą jest polemizowanie z tezami i domysłami, które nie są poparte żadnymi dowodami – a takie tezy i domysły w istocie zawiera pismo z dnia 24 sierpnia 2022 roku, wystosowane przez Stowarzyszenie „Ruska Bursa”, a sformułowane przez Przewodniczącą tejże organizacji, Panią Natalię Małecką-Nowak. Niemniej jednak należy wskazać na parę kluczowych kwestii.

Autorka i sygnatariusze listu nie kontaktowali się ze Zjednoczeniem Łemków w celu zapoznania się z materiałami merytorycznymi i edukacyjnymi, które dotyczą projektu „Łemkowie to My”. Nikt również nie prosił o udzielenie jakichkolwiek bliższych informacji na temat projektu. Materiały merytoryczne związane z projektem „Łemkowie to My” nie były jeszcze nigdzie publikowane, ponieważ obecnie – zgodnie z harmonogramem realizacji projektu – są opracowywane i konsultowane z naszymi ekspertami, biorącymi udział w projekcie.

ZJEDNOCZENIE ŁEMKÓW PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO

38-300 Gorlice, ul. Jagielly 2, woj. małopolskie, tel./fax 18 35 32 906
Konto bankowe: Bank PEKAO S.A. nr 83 1240 5110 1111 0000 5207 8745
www.lemkounion.pl; lemkounion@poczta.onet.pl

Natomiast na tym etapie treści zawarte na stronie internetowej projektu informują odbiorców o koncepcji, celu, charakterze projektu, aktualnych działaniach oraz zrealizowanych etapach.

Grzegorz
Trochanowski
*przewodniczący
Prezydium
Zarządu Głównego*

Stefan
Kłapyk
wiceprzewodniczący

Grzegorz
Suchanicz
wiceprzewodniczący

Adam
Wiewiórka
wiceprzewodniczący

Natalia
Hładyk
sekretarz

Stefan
Łukaczyn
skarbnik

Emil
Hojsak
*członek
prezydium*

W związku z powyższym w ocenie Zjednoczenia Łemków zarówno autorka jak i sygnatariusze listu w istocie nie wiedzą przeciwko czemu protestują. Sam więc protest nosi wobec tego znamiona cenzury prewencyjnej i tak powinien być oceniany. Ubolewać należy jedynie nad tym, że osoby podpisane pod protestem nie wiedzą nawet co dokładnie chciałyby cenzurować, bowiem nikt z nich nie zadał sobie trudu bliższego poznania celów, założeń oraz merytorycznej warstwy projektu „Łemkowie to My”. W sposób jednoznaczny nasza społeczność czuje się dyskryminowana przez „Ruską Bursę” oraz sprzeciwia się tego typu próbom cenzury.

W liście z dnia 24 sierpnia 2022 roku czytamy m.in.: ”Na jednym z etapów realizacji ww. projektu organizacja ta planuje udać się do stu szkół i przeprowadzić w nich prelekcje na temat historii, pochodzenia, kultury i tożsamości Łemków – prelekcje, których treść stoi w sprzeczności z zapisami polskich i międzynarodowych aktów prawnych oraz z prawami człowieka”. Jest to doskonały przykład jednych z wielu niedbale przytoczonych w treści listu tez i argumentów. Wskazać należy, że sformułowanie „polskie i międzynarodowe akty prawne i prawa człowieka” to kategoria niesamowicie szeroka – praktycznie obejmująca każde prawo stanowione na całym świecie. W liście wielokrotnie odnajdujemy lakonicznie powoływanie się i przytaczanie aktów prawnych wraz z ogólnikowymi uzasadnieniami. W treści listu opisywane są sytuacje, które ani bezpośrednio ani nawet pośrednio nie odnoszą się do projektu „Łemkowie to My”. Dlatego też nie sposób odnieść się do takich zarzutów. Jednocześnie zadziwiające jest skąd autorka i sygnatariusze listu znają treść prelekcji, które jeszcze się nie odbyły.

W naszej ocenie niezrozumiałym jest na jakiej podstawie oskarża się Zjednoczenie Łemków o: manipulacje, propagandę, fałszowanie historii, przedłużanie komunistycznej ideologii, łamanie praw człowieka? Autorka i sygnatariusze listu z całą pewnością są świadomi że są to bardzo poważne oskarżenia, które powinny być poparte twardymi dowodami, a nie potokiem domysłów i niedomówień.

Partnerem naszego projektu jest Stowarzyszenie „Moloda Lemkiwszczyna” ze Lwowa skupiająca potomków Łemków wywiezionych w latach 1944-46, w ramach wymiany ludności polskiej i ukraińskiej pomiędzy PRL a USRR.

ZJEDNOCZENIE ŁEMKÓW PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO

38-300 Gorlice, ul. Jagielly 2, woj. małopolskie, tel./fax 18 35 32 906
Konto bankowe: Bank PEKAO S.A. nr 83 1240 5110 1111 0000 5207 8745
www.lemkounion.pl; lemkounion@poczta.onet.pl

Grzegorz
Trochanowski
*przewodniczący
Prezydium
Zarządu Głównego*

Stefan
Kłapyk
wiceprzewodniczący

Grzegorz
Suchanicz
wiceprzewodniczący

Adam
Wiewiórka
wiceprzewodniczący

Natalia
Hładyk
sekretarz

Stefan
Łukaczyn
skarbnik

Emil
Hojsak
*członek
prezydium*

Wywózki te objęły większość Łemków i to dzisiaj największa społeczność łemkowska mieszka w Ukrainie. Doskonale zdajemy sobie sprawę, że to potomkowie Łemków od pół roku, w ramach Zbrojnych Sił Ukrainy, walczą z Rosyjskim najeźdźcą a odmawianie im prawa do spuścizny swoich przodków jest kolejnym przejawem dyskryminacji okazywanej przez „Ruską Bursę”.

Nasze działania w ramach realizacji projektu „Łemkowie to My” mają charakter edukacyjny a nie polityczny. Tym samym wpisujemy się w nurt wspierania różnorodności społecznej, równego traktowania i dialogu. Jako organizacja współpracujemy stale z innymi organizacjami łemkowskimi.

Zwracamy uwagę, iż inicjatywa „Ruskiej Bursy” nie została poparta przez większość organizacji łemkowskich w Polsce. Ponadto agresywne działanie „Ruskiej Bursy” oraz dołączenie do listy nazwisk różnych osób z tytułami naukowymi z dziedzin nie mających nic wspólnego z tematem łemkoznawczym świadczy o tym, że realizacja projektu „Łemkowie to My” jest potrzebna. Jest potrzebne edukowanie na temat obecnej sytuacji Łemków w Polsce i na świecie. Jest potrzebne budowanie dialogu i wzajemnego zrozumienia dla odmienności. A wszystkie wymienione działania są częścią projektu „Łemkowie to My”. Wszystkich, w tym autorkę i sygnatariuszy listu z 24 sierpnia 2022 roku, zapraszamy do śledzenia efektów realizacji tego projektu oraz bezpośredniego kontaktu z nami.

Z poważaniem

Grzegorz Trochanowski